



OLIMPIADA DE LIMBĂ ȘI LITERATURĂ ROMÂNĂ
Etapă locală, 23 ianuarie 2016
Clasa a V-a
Școli cu predare în limbile minorităților naționale

- Toate subiectele sunt obligatorii.
- Timpul efectiv de lucru este de 3 ore. Se acordă 10 puncte din oficiu. Total: 120 de puncte.

Citește cu atenție textele de mai jos și răspunde corect tuturor cerințelor formulate în sarcinile de lucru:

A.

Fluturaș zbură din floare în floare, bătându-și aripile cum își bat păpușile genele. Era frumos colorat, plutea cu grație ca o petală luată de vânt, ținându-și trompa lungă, cu care ajungea la nectar, învârtită în spirală. Sărea în aer ca o rază de soare lovită de oglindă.

Lepurașii, care nu se mai săturau să-l privească, căzuseră pe burtă, cu gurile căscate: „Minune!” zicea unul. „Splendoare!” țipa altul. Așa ceva nu mai văzuseră. E drept, erau și foarte tineri, abia învățaseră să deosebească varza de morcov și vulpea de uliu, urmele corăbiei pe mare de urmele șarpelui pe piatră.

Unul dintre ei chiar se înamoră de ideala ființă frumoasă, ușoară, ducându-și traiul numai printre flori, în lumina și căldura soarelui, fără nici să bănuiască măcar că – din păcate – din ouăle depuse de Fluturoaică ies omizile, cu totul deosebite ca viață de părinții lor: ele n-au alta de făcut decât să mănânce – fiind erbivore, atacă plantele, le distrug frunzele de rămân numai beldii.*

*Lepuraș zdupăia după fluturaș, dându-și ochisorii peste cap ori de câte ori credea că este privit, alcătuind mici oftaturi și mărunte spasme** ale pieptului. De aceea slăbise foarte mult, începuse chiar să cadă pe o parte și pe alta, ca o pânză de yolă*** bătută de un vânt lateral. Nu mai vorbea cu nimeni, nu mai mânca și nu mai bea, murea ca o casă părăsită de stăpân. Părinții lui, prietenii familiei nu mai știau ce să facă în afară de vaiete. [...] Țipetele lor nu-l tulburau însă pe Fluturaș, care zburda, cum am mai spus, tot din floare în floare, urmat de bietul lepuraș înamorat.*

Nici chiar aducerea soției lepurașului cu copiii de gât și de mână nu a întrerupt această sălbatică tortură, ci numai sfârșeala: lepurașul, nemaiputând să se ridice de sub o crenguță de zmeură, zăcea cu capul pe o lăbuță, încercând să-și privească pentru ultima oară visul, când, sub ochii lui, se petrecu minunea prefacerii unei omizi într-un fluturaș la fel de frumos.

B.

***Saturnia pyri** este cea mai mare specie de fluture de noapte din Europa, deschiderea aripilor sale putând ajunge până la 18-20 de centimetri. Trăiește în spații deschise, în care prezența arbuștilor și a copacilor este difuză; pot fi observați mai cu seamă în livezi. Prezența acestor fluturi este redusă în zonele călduroase ale Europei, în rest, pot fi întâlniți în nordul Franței (mai rar), Austria, Ungaria, în Balcani până în Ucraina. (...) În țara noastră, a cărei faună* este bogată în fluturi aparținând zonei temperate, **Saturnia pyri** este o apariție impresionantă, fiind cea mai mare specie de fluturi din România.*

*Fluturile de noapte cu ochi de păun are corpul păros și aripile puternice, colorate în brun-gălbui; în jumătatea extremă nuanța este gri-brună întunecată, cu o linie transversală** dublă, zimțată și alta transversală; între aceste două linii, pe fiecare aripă se află câte un ochi – o pată oculară – întunecată, de culori diferite, mare, asemănătoare cu cea de pe aripile unui păun. Particularitatea acestei specii de fluture constă în aceea că, deși exemplarele sunt extrem de împrăștiate, masculii reușesc să descopere femelele la distanțe de kilometri cu ajutorul simțului olfactiv***, extrem de dezvoltat. Exemplarele din specia **Saturnia pyri** posedă antene, care funcționează mai precis decât radarul construit de om. (Corina Doinca, **Fluturile-de-noapte ochi-de-păun, Saturnia pyri**, ZooLand.ro)*



(Iulian Neacșu, <i>Fluturile</i>)	<i>*faună</i> = totalitatea speciilor de animale de pe glob; <i>**transversală</i> = care are direcția; perpendiculară pe suprafața unui corp, care taie ceva de-a curmezișul; <i>***olfactiv</i> = care se referă la simțul mirosului.
<i>*beldie</i> = cotor, tulpină la unele plante erbacee; <i>**spasme</i> = contracția unui mușchi, convulsie; <i>***yolă</i> = ambarcație de sport îngustă, lungă și ușoară, cu o singură velă, condusă de o singură persoană.	

SUBIECTUL I – Lectura

50 de puncte

a. Înțelegerea textului ficțional/ nonficțional – 18 puncte

1. Extrage din textul A o imagine auditivă, iar din textul B o imagine vizuală. **9 puncte**
2. Rescrie, din textul A, două structuri pentru a ilustra două figuri de stil diferite. **9 puncte**

b. Scriere despre textul ficțional/ nonficțional – 22 de puncte

Realizează, pe baza celor două texte-suport, o compunere de 150-200 de cuvinte, în care să prezinți, comparativ, particularitățile textului literar versus nonliterar. Pentru a obține punctajul maxim, vei avea în vedere următoarele:

- precizarea temei comune a celor două texte-suport;
- ilustrarea viziunii diferite în abordarea temei comune în cele două texte-suport;
- ilustrarea a cel puțin două particularități specifice textelor-suport, susținute cu exemple;
- viziunea originală asupra temei propuse;
- respectarea indicației privind numărul de cuvinte.

Redactarea răspunsului la punctul b – 10 puncte

Unitatea compoziției - **1p**; registrul de comunicare, stilul și vocabularul - **2p**; coerența textului - **1p**; ortografia - **3p** (0-1 greșeli - 3p; 2-3 greșeli - 2p; 4 greșeli - 1p; mai mult de 5 greșeli - 0p); punctuația - **2p** (0-2 greșeli -2p; 3-4 greșeli -1p; mai mult de 4 greșeli -0p); așezarea în pagină -**1p**.

SUBIECTUL al II-lea – Practica rațională și funcțională a limbii

10 puncte

Scrie un text de 60-100 de cuvinte în care să-ți exprimi opinia despre plăcerea jocului cu animalele, în rândul copiilor, valorificând experiența ta de viață.

SUBIECTUL al III-lea – Elemente de construcție a comunicării

50 de puncte

1. Scrie câte un sinonim pentru cuvintele *înamorat* și *prefacerii*. **5 puncte**
2. Extrage un cuvânt care conține diftong din textul A și un cuvânt cu vocale în hiat din textul B. **5 puncte**
3. Scrie câte sunete există în cuvintele subliniate în cele două texte A și B. **5 puncte**
4. Rescrie din cele două texte câte un cuvânt obținut prin derivare. **5 puncte**
5. Scrie cinci termeni din familia lexicală a cuvântului *frunză*. **5 puncte**
6. Precizează valoarea morfologică a verbului *a fi* din secvența *Saturnia pyri este o apariție importantă* și alcătuiește un enunț în care acesta să aibă o altă valoare morfologică. **5 puncte**
7. Transcrie un verb la modul indicativ, persoana a III-a, singular (din textul A) și alcătuiește un enunț în care același verb să fie folosit la modul conjunctiv, la persoana a III-a, singular. **5 puncte**
8. Extrage un predicat nominal din primul paragraf al textului A. **5 puncte**
9. Rescrie din textul A un verb la timpul imperfect, iar din textul B un verb la modul gerunziu. **5 puncte**
10. Extrage din textul A un verb auxiliar. **5 puncte**

Clasa a V-a, școli cu predare în limbile minorităților naționale